

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av 16 § lagen om läroavtalsutbildning och upphävande av lagen om tillämpning av 16 § lagen om läroavtalsutbildning under 1995 och 1996

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om läroavtalsutbildning ändras så att den kvantitativa regleringen av sådan läroavtalsutbildning som ordnas som grundläggande yrkesutbildning stryks i lagen. Samtidigt föreslås att lagen om tillämpning av 16 § lagen om läroavtalsutbildning under 1995 och 1996, genom vilken den kvantitativa regleringen av läroavtalsutbildning som ordnas som

grundläggande yrkesutbildning för ungdomar under 25 år har slopats under nämnda år, upphävs som obehövlig.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1996 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft vid ingången av 1996.

MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

Enligt 16 § (1222/93) lagen om läroavtalsutbildning bestämmer undervisningsministeriet årligen inom ramen för den totala mängd som fastställs i statsbudgeten maximumtalet läroavtal per region och med beaktande av båda språkgrupperna särskilt för den grundläggande yrkesutbildningen och särskilt för den yrkesinriktade tilläggsutbildningen. De lokala förvaltningsmyndigheterna för läroavtalsutbildningen anpassar sina åtgärder till det regionalt fastställda maximumtalet läroavtal.

Syftet med den kvantitativa regleringen av läroavtalsutbildningen är å ena sidan att säkerställa att de anslag som i statsbudgeten anvisats läroavtalsutbildningen är tillräckliga och å andra sidan att på ett samhälls- och utbildningspolitiskt ändamålsenligt sätt fördela läroavtalsutbildningen på grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning samt jämnt på olika områden

och med beaktande av bägge språkgrupperna.

Statsrådet har i planen för utveckling av utbildningen och av forskningen vid högskolorna för åren 1991—96 ställt som mål att öka läroavtalsutbildningen.

Antalet läroavtal har efter flera års paus på nytt börjat öka. För att förbättra det svåra sysselsättningsläget i synnerhet för ungdomar har man försökt åstadkomma en kvantitativ ökning av läroavtalsutbildningen framför allt genom att öka den grundläggande yrkesutbildningen och den yrkesinriktade tilläggsutbildningen för unga. I syfte att utvidga läroavtalsutbildningen för unga och förbättra de ungas ställning enligt efterfrågan på denna utbildning stiftades en temporär lag om tillämpning av 16 § lagen om läroavtalsutbildning under 1995 och 1996. Enligt lagen skall en kvantitativ reglering av läroavtalsutbildningen inte tillämpas på den grundläggande yrkesutbildningen för ungdomar under 25 år under 1995 och 1996.

I en internationell jämförelse är utbild-

ningsnivån hos den vuxna befolkningen i Finland rätt låg. En del av den vuxna befolkningen saknar helt grundläggande yrkesutbildning. Utbildning i läroavtalsform som i huvudsak ordnas på en arbetsplats är en form som väl lämpar sig för yrkesutbildning för vuxna. Efterfrågan på grundläggande yrkesutbildning för vuxna, oberoende av det ökade antalet läroavtalsplatser i denna utbildning, har under de senaste åren överstigit de läroavtalsplatser som stått till förfogande. Även regionala skillnader i fråga om efterfrågan och utbud på dessa platser har gjort det svårt att fördela platserna rätt.

Riksdagen har i sin skrivelse med anledning av regeringens tilläggsbudgetproposition för 1995 förutsatt att möjligheterna att avskaffa systemet med regionala kvoter för den yrkesinriktade läroavtalsutbildningen för vuxna utreds.

Det är ändamålsenligt att den kvantitativa reglering som stadgas i 16 § lagen om läroavtalsutbildning slopas även i fråga om den grundläggande yrkesutbildningen för vuxna, på samma sätt som för unga. Det föreslås dock att ändringen skall bli permanent. Lagen om tillämpning av 16 § lagen om läroavtalsutbildning under 1995 och 1996, som gäller temporärt, kan då upphävas som obehövlig.

2. Propositionens verkningar

Det är inte möjligt att exakt förutsäga verkningarna av att den kvantitativa regleringen av den läroavtalsutbildning som ordnas som grundläggande yrkesutbildningen för vuxna slopas. På grund av sloandet av regleringen har i budgetpropositionen för 1996 föreslagits en tilläggsfinansiering om 40 miljoner mark, vilket motsvarar finansieringen av 1500 läroavtal inom grundutbildningen per år.

Regleringen av den grundläggande yrkesutbildningen för unga har slopats temporärt genom lagen om tillämpning av 16 § lagen om läroavtalsutbildning under 1995 och 1996. Om denna lag inte upphävs, kommer den kvantitativa regleringen att fortsätta för de ungas del 1997. Medan den temporära lagen varit i kraft har antalet läroavtal inom grundutbildningen för unga vuxit med närmare 600 läroavtal under det första halvåret medan dessa läroavtal totalt uppgick till 2 433 i maj detta år. I budgetpropositionen för 1996 har reserverats 125,7 miljoner mark för grundutbildningen för unga, vilket motsvarar 5 000 läroavtal per år, av vilka 1 000 omfattas av stöd från Europeiska socialfonden. Om sloandet av regleringen leder till en större ökning av läroavtalen än vad som angivits ovan, är verkningarna av ett läroavtal per år 26 190 mark i statsandel.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid undervisningsministeriet. Förhandlingar enligt avtalet om förhandlingsförfarande gällande kommunal ekonomi och förvaltning har förts med Finlands Kommunförbund. Vid dessa förhandlingar uppgav Kommunförbundet att det stöder propositionen.

4. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1996.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

1.

L a g**om ändring av 16 § lagen om läroavtalsutbildning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 16 § 1 mom. lagen den 30 december 1992 om läroavtalsutbildning (1605/92), sådant det lyder i lag av den 17 december 1993 (1222/93), som följer:

Gällande lydelse

16 §

Dimensionering av läroavtalsutbildningen

Undervisningsministeriet bestämmer årligen inom ramen för den totala mängd som fastställs i statsbudgeten maximiantalet läroavtal regionsvis och med beaktande av båda språkgruppen *skilt för den grundläggande yrkesutbildningen och skilt för den yrkesinriktad tilläggsutbildningen* på det sätt som stadgas genom förordning och med stöd av den vi behov bestäms genom undervisningsministeriets beslut. De lokala förvaltningsmyndigheterna för läroavtalsutbildningen anpassar sina åtgärder till det regionalt fastställda maximiantalet läroavtal.

Föreslagen lydelse

16 §

Dimensionering av läroavtalsutbildningen

Undervisningsministeriet bestämmer årligen inom ramen för den totala mängd som fastställs i statsbudgeten maximiantalet läroavtal för den yrkesinriktade tilläggsutbildningen regionsvis och med beaktande av båda språkgruppen på det sätt som stadgas genom förordning och med stöd av den vid behov bestäms genom undervisningsministeriets beslut. De lokala förvaltningsmyndigheterna för läroavtalsutbildningen anpassar sina åtgärder till det regionalt fastställda maximiantalet läroavtal.

Denna lag träder i kraft den 199 .
Åtgärder som verställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder ikraft.
